

Els quatre principis de Tarradellas

La batalla per al retorn del president a Catalunya es va guanyar per a sorpresa de realistes i espavilats

RAIMON OBIOLS*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 23.10.07

Alguna vegada m'he demanat què devia pensar el president **Josep Tarradellas** durant les inacabables tardes d'hivern dels anys 50 o 60 del segle passat, en el seu exili de Saint Martin-le-Beau, quan es feia fosc i el telèfon no sonava. Elegit president de la Generalitat pels parlamentaris, a Mèxic, l'any 1953, havia dit que tornaria a Catalunya com a president i només com a president. A Barcelona i Madrid, els llestos es feien un tip de riure, i els anys anaven passant. No sé què devia pensar **Tarradellas** en aquells moments, encara que m'ho puc imaginar. Però sí que puc constatar que una situació tan pro- pícia al desànim i a la neurosi com aquella va produir en canvi uns excel.lents resultats. No solament perquè la batalla, la seva i la nostra, pel retorn del president al Palau de la Generalitat es va guanyar, contra el pronòstic de tots els reialistes i tots els espavilats. No solament perquè així s'enllaçava, amb honor, la legalitat republicana que el franquisme volgué destruir per sempre amb la nova legalitat sorgida de la voluntat popular en les eleccions del 1977. Sinó també, perquè la personalitat de **Tarradellas** va madurar magníficament durant el seu penós exili, igual que un bon vi, de tal manera que el seu retorn a Catalunya, l'episodi més pur i lluminós d'una transició en clarobscur, fou el retorn d'un president savi.

LA SEVA ERA una saviesa tan simple i sòlida que no m'és difícil resumir-la. Recolzava, em sembla, en quatre principis. El primer principi era una

"certa idea de Catalunya", una concepció no essencialista ni identitarista de la nació. Com afirmava **Joan Reventós**, "la seva visió de Catalunya era la del conjunt de ciutadans i ciutadanes que vivien al país, per sobre d'ideologies, idioma o cultura d'origen". El "¡Ciutadans de Catalunya, ja sóc aquí!" pronunciat des del balcó de la Generalitat, la tarda del seu retorn, condensava a l'extrem aquesta concepció democràtica, en un missatge que fou captat immediatament pel gruix de l'opinió pública. El segon principi és el de la necessària unitat: Catalunya és un país prou gran perquè hi capiguem tots, i prou petit perquè ens necessitem els uns als altres. És un país que no es pot pagar el luxe de les confrontacions i les divisions interiors. **Tarradellas** repetia així, incansablement, una idea òbvia i difícil de practicar: la unitat ens fa forts i la divisió ens porta a la desfeta. El tercer principi de **Tarradellas** és la necessitat d'una gestió no partidista de les institucions nacionals d'autogovern, que estigui recolzada en la serietat personal, l'excel·lència professional, el rigor administratiu i institucional i un màxim respecte pel que ell anomenava "la litúrgia del poder". La Generalitat era Estat, no podia ser el patrimoni de cap partit, havia de ser de tots, de la mateixa manera que Catalunya era també de tots els seus ciutadans i ciutadanes. El quart principi és, en fi, la pràctica d'un determinat estil polític, d'una certa "manera de fer les coses", que en el seu cas derivava de l'experiència de les pèssimes conseqüències polítiques que sempre es desprenen de les retòriques descordades i de les fugides cap endavant. El president **Tarradellas** era certament, com escrigué **Josep Pla**, un homenot "antisentimental, antiefectista i antidemagog". Féu de la fermesa sense gesticulacions i de la tenacitat a tota prova un determinat estil de conducta que va demostrar ser d'un elevat rendiment polític. Potser van caldre moltes tardes d'hivern per forjar aquest caràcter. En qualsevol cas, el resultat fou esplèndid i també la lliçó que se'n desprèn encara avui. La trajectòria

de **Tarradellas** ens diu que la voluntat política pot fer miracles, i que el ridícul l'acaben fent sempre els escèptics, els que sempre estan de tornada, els excessivament prudents i els exasperats. Però ens diu també que amb la voluntat política no n'hi ha prou, que cal mantenir-la i exercir-la dins d'uns límits marcats per l'autocontenció dels capteniments individuals i col·lectius, pel realisme de la intel·ligència i per l'avaluació permanent, no només de la justesa de les nostres posicions, sinó també de les conseqüències que es desprenen dels nostres actes. **Tarradellas** era un tenaç enorme, com ho demostra la seva aventura vital i la seva trajectòria política; però la seva obstinada determinació no era la del "*fiat justitia ruat caelum*" (que es faci justícia encara que tot s'ensorri). **Tarradellas** no era un obsés sinó un obstinat intel·ligent i conseqüencialista. Des del meu punt de vista, equival a dir que era un gran polític, un estadista.

VOLDRIA CREURE que el llegat del vell president de la Generalitat és una memòria que segueix viva a Catalunya. No n'estic segur: han passat molts anys, i hi va haver molta pressa per enterrar-lo. Però fixin-se que he volgut comentar aquests quatre principis del president **Tarradellas** en temps present. És perquè crec que avui ens són més necessaris que mai. I que en tot cas poden servir, als qui desitgin fer-ho, com a vara de mesurar, per calibrar, més enllà de les confrontacions i les anècdotes del dia a dia, les coses veritablement importants del present i el futur del nostre país.

* Eurodiputat del PSC